

16.4.2020

איגרת איכות ובטיחות אפריל 2020
רב הנסתר על הנגלה – מגפת הקורונה – COVID-19

מגפת הקורונה, מחלת ה-COVID-19 שנגרמת ע"י נגיף ה-SARS-CoV-2, החלה בדצמבר 2019 בסין והתפשטה לכל העולם כשהיא פוגעת, נכון ליום כתיבת האיגרת, ב-1,980,743 חולים והורגת 125,011 מהם. בישראל ביום זה נרשמו 12,200 חיוביים לנגיף בבדיקת RT-PCR, 2,309 מחלימים ו-126 נפטרים. ההסתמנות האופיינית של המחלה היא עם חום, שיעול יבש, חולשה ועייפות, כאבי שרירים ובמקרים קשים יותר דלקת ריאות והתפתחות ARDS (Acute Respiratory Distress Syndrome).

ההערכות להתמודדות עם הנגיף נתקלה במספר רב של נעלמים ונתקלה בשאלות רבות ללא תשובה חד משמעית מהעדר מחקר מבוקר. הניסיון ללמוד ממגפות קודמות של נגיפים ממשפחת הקורונה, SARS ו-MERS, לא נתן תשובות חד משמעיות לגבי כושר ההדבקה של הנגיף והתמונה הקלינית הקשה שמביאה לתמותה של חלק ניכר מהמונשמים.

מגפת הקורונה מעלה תהיות רבות הנוגעות לטיפול ומניעה. רב הנסתר על הגלוי ולא מעט מההמלצות ניתנות על פי התרשמויות אנקדוטליות. במחלה זו שניתכה עלינו זה לא מכבר יש היבטים שטרם נלמדו - כמו למשל מהו המהלך הטבעי של המחלה והיקף נשאותה באוכלוסיות שונות. מכאן שקשה לעיתים להסיק על האפקטיביות של הטיפולים המוצעים אל מול הנזק האפשרי. על אותו משטר טיפול יש הודעות סותרות בספרות המקצועית והתקשורת הפופולרית. הדרך הנכונה ליצור תובנות מועילות היא תיעוד, רישום, ביצוע ניסויים קליניים ומעקב אחר המתפרסם בעולם תוך ביקורת מדעית. האיכות תימדד בתועלת המוכחת משימוש בנתונים מאומתים ובדוקים. העיקרון של Primum Non Nocere (קודם כל אל תגרום נזק) תקף גם בימי הקורונה. כולנו חותרים לתת טיפול מיטבי ולשתף את עמיתינו בתובנות.

חרף העובדה שאין טיפול ספציפי ואין חיסון ההתמודדות עם מגפת הקורונה בישראל היא ספור הצלחה. הבסיס הישן והמוכר של בדוד ושל היגינה מהווים את הבסיס למניעה בהווה והטיפול התומך המיטבי מסייע לרוב האנשים להיחלץ מסיבוכי המחלה. אנו מקווים שבעקבות שיתוף המידע והתקדמות המחקר ייווצר בסיס עובדתי מספק על מנת לכוון ולשפר את הטיפול במחלה.

ד"ר בעז לב

פרופ' ירון ניב